

BIELARUS

Byelorussian Newspaper in the Free World
Published monthly by
BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.
Subscription \$10.00 yearly.

„БЕЛАРУС” — Газета Беларуса ў Вольным Сынене.
Выходзіць месячна. Рэдагуе Калегія.
Выдае: Беларуска-Амэрыканскэе Задзіночанье.
Вывіска з перасылкою — 10.00 дал. на год.
Незамоўленыя рукапісы назад не звязваюцца.
Артыкулы, падпісаныя прозвішчам аўтара, могуць выражанаць пагляды,
з якімі Рэдакцыя не згаджаеца.

ТРЭЙЦІ ТОМ “ВЫБРАНЫХ ТВОРАУ”

МАКСІМА ГАРЭЦКАГА

Літаратурнай спадчыне Максіма Гарэцкага выпала вельмі незайдздронная доля. Творы Максіма Гарэцкага, як дарвалоційнага, гэтак і паврвалоційнага пэрыяду, пасля першых кніжных выданняў або друкавання па газетах і часопісах, з малымі выняткамі, звязанай з перавыдаваліся. У сувязі з гэтым бальшыня ягоных твораў яшчэ за жыццём пісьменніка работала бібліографічная рэдкасць, а шмат якіх ў зусім не траплялі ў друк ды спачывалі ў рукапісах аж да апошняга часу.

Да забытасці ѹ нязведення творчыці Максіма Гарэцкага пазнейшай найбольш спрычинілася тое, што ад арышту ѹ высылкі пісьменніка ў 1930 годзе ў да ягонае рэгабілітацыйны напрыканцы 50-х гадоў Максім Гарэцкі і ўся ягоная творчасць у Савецкай Беларусі быў вычыркнута з гісторыи беларускай літаратуры. Пра іх нат згадаваць было зваронена. Паслья рэгабілітацыйнай пісьменніку началі, хоць і з вялікімі цяжкасцямі ѹ перашкодамі, паступова зьяўляцца ѹ друку забытая ѹ і нязведенная зусім ягоная творы. Цікавасць да іх шпарка расла, а ѹ беларускіх савецкіх літаратурных колах самага апошніяго часу началася ѹ рэвізія пагляду на літаратурную спадчыну Максіма Гарэцкага ў карысным для яе кірунку.

Максім Гарэцкі пачаў друкавацца толькі ў 1912 годзе, змяшчаючы ѿ „Нашай Ніве” першае сваё апавяданне „У лазні”. Першыя ж празічныя творы Якуба Коласа пачалі зьяўляцца ѹ друку на шэсці год раней — ў 1906 годзе. Не зважаючы на гэта, месца ѹ роля Максіма Гарэцкага ў разьвіцці беларускага мастацкага пісьменніка началі, хоць і з вялікімі цяжкасцямі ѹ перашкодамі, паступова зьяўляцца ѹ друку забытая ѹ і нязведенная зусім ягоная творы. Цікавасць да іх шпарка расла, а ѹ беларускіх савецкіх літаратурных колах самага апошніяго часу началася ѹ рэвізія пагляду на літаратурную спадчыну Максіма Гарэцкага ў карысным для яе кірунку.

Гэта акалічнасць і прывяла да таго, што газета „Беларус” наважыла перавыдаць у замежжы даступны ѹ найважнейшыя творы Максіма Гарэцкага, ненадрукаваныя ѹ ягоных „Выбраных творах у двух тамох”. У ўводным артыкуле да гэлага замежнага выдання, якое толькі выйшла з друку, чытаем: „Кіруючыся жаданнем, каб апавесьці „Дзіве душы” й прынасіць найважнейшыя апавяданні, ія ўведзены ѿ „Выбраных творы ѹ двух тамох”, а даступныя нам у бібліятэках Захаду, усыцерагчы ад забыцця ѹ нязведення, мы ѹ наважылы перавыдаць іх у замежжы, як трэйцы том „Выбраных творы” Максіма Гарэцкага, у дадатак і дапаўненне да выданняў 1973 годзе ѿ Менску ягоных „Выбраных творы” у двух тамох”.

Апроч Максіма Гарэцкага, хоць і гэтак мнона ставіў бы беларускія нацыянальнія праблемы ѹ масцакай прозе ды вялікай ясумішчальнасці гэтых праблемаў із савецкай нацыянальнай палітыкай і практыкай.

Віданія з прычыны гэтае нацыянальнай праблемнасці і єйнае наясмішчальнасці із савецкай нацыянальнай палітыкай у гэтым жанры, тэбра дацац і яшчэ адну, таксама наватарскую рэсю. Гэта тое, што я не было ѿ нас другога пісьменніка, апрача Максіма Гарэцкага, хоць і гэтак мнона ставіў бы беларускія нацыянальнія праблемы ѹ масцакай прозе ды вялікай ясумішчальнасці гэтых праблемаў із савецкай нацыянальнай палітыкай і практыкай.

Віданія з прычыны гэтае нацыянальнай праблемнасці і єйнае наясмішчальнасці із савецкай нацыянальнай палітыкай у гэтым жанры, тэбра дацац і яшчэ адну, таксама наватарскую рэсю. Гэта тое, што я не было ѿ нас другога пісьменніка, апрача Максіма Гарэцкага, хоць і гэтак мнона ставіў бы беларускія нацыянальнія праблемы ѹ масцакай прозе ды вялікай ясумішчальнасці гэтых праблемаў із савецкай нацыянальнай палітыкай і практыкай.

Максім Гарэцкі быў рэгабілітаўны толькі часткай і адным з апошніх. Ягоная рэгабілітація прайходзіла розныя фазы, напатыкалася на вялікія перашкоды, калі некаторыя прававерныя аўтары давалі яму ў друкуні як найгоршыя з ідэйна-палітычнага боку ацэны, часам спынялася на паўдэрозе, ды гэтак і засталася далёка не даведзенай да канца ѹ сінія. Толькі ѿ выніку даўтых старанінай прэзыдіуму Савету пісьменнікаў Беларусі, пачатых у 1958 годзе, была выдана аж у 1960 годзе сінілінкая кніжка твораў Максіма Гарэцкага пад стандартным для рэгабілітаўных пісьменнікаў загалоўкам „Выбранае”. Апроч гэтага „Выбранае”, у часопісе „Полым’я” ў 1963, 68 і 72 гадоў были змешчаныя, узноў-жа адно некаторыя, яшчэ наагул нядрукава-

ныя творы Максіма Гарэцкага, што засталіся ѿ архіве пісьменніка, ды таксама некаторыя творы, друкаваныя па часопісах і газетах, але сяньня ўжо недаступныя чытачу.

І воста ѿ 1973 годзе нарашце зьяўліся ѿ выдавецтва „Мастацкая Літаратура” ѿ Менску „Выбраныя творы ѹ двух тамох” Максіма Гарэцкага. Але кожнае выданне выбраных твораў таго ці іншага пісьменніка засюдзе апэньваецца на толькі паводле того, што ѹ гэтым выданні зъмешчанае, але таксама ѹ паводле таго, чаго ѹ ім з твораў гэнага пісьменніка няма. А ѿ „Выбраных творах у двух тамох” Максіма Гарэцкага якраз і няма некаторых найважнейшых і найвыдатнейшых з кожнага гледзішча твораў, без якіх літаратурны і ѹздыны профіль пісьменніка выглядае няполучным.

„Выбраныя творы ѹ двух тамох” Максіма Гарэцкага ў камплектаваны й адредагаваны гэтак, што, хоць і з націякамі, але даюць ѹ-жек некаторую магчымасць сініяшнія савецкай літаратурнай крытыцы гаварыць пра іншага аўтара, як пра нейкага спадарожніка бальшавіцкага ідэялісті, ато нат і зусім сучаснага гэтай ідэялісті. Затое творы, што падобнымі цверджаннямі прымалі апэньваюць Максіма Гарэцкага як ідэяліста беларускага нацыянальнага адраджэння, мханічна выэлімінаваныя ѿ ягонае літаратурнае спадчыны.

Гэта акалічнасць і прывяла да таго, што газета „Беларус” наважыла перавыдаць у замежжы даступны ѹ найважнейшыя творы Максіма Гарэцкага, ненадрукаваныя ѹ ягоных „Выбраных творах у двух тамох”. У ўводным артыкуле да гэлага замежнага выдання, якое толькі выйшло з друку, чытаем: „Кіруючыся жаданнем, каб апавесьці „Дзіве душы” й прынасіць найважнейшыя апавяданні, ія ўведзены ѿ „Выбраных творы ѹ двух тамох”, а даступныя нам у бібліятэках Захаду, усыцерагчы ад забыцця ѹ нязведення, мы ѹ наважылы перавыдаць іх у замежжы, як трэйцы том „Выбраных творы” Максіма Гарэцкага, у дадатак і дапаўненне да выданняў 1973 годзе ѿ Менску ягоных „Выбраных творы” у двух тамох”.

Апроч Максіма Гарэцкага ўводнага артыкула ў камплектаваны й адредагаваны гэтак, што апавяданні, напатыкалася на вялікія перашкоды, калі некаторыя прававерныя аўтары давалі яму ў друкуні як найгоршыя з ідэйна-палітычнага боку ацэны, часам спынялася на паўдэрозе, ды гэтак і засталася далёка не даведзенай да канца ѹ сінія. Толькі ѿ выніку даўтых старанінай прэзыдіуму Савету пісьменнікаў Беларусі, пачатых у 1958 годзе, была выдана аж у 1960 годзе сінілінкая кніжка твораў Максіма Гарэцкага пад стандартным для рэгабілітаўных пісьменнікаў загалоўком „Выбранае”. Апроч гэтага „Выбранае”, у часопісе „Полым’я” ў 1963, 68 і 72 гадоў были змешчаныя, узноў-жа адно некаторыя, яшчэ наагул нядрукава-

ПІМЕН ПАНЧАНКА
ДВУХ АПОШНІХ ГАДОУ

Таленавіты беларускі паэта старажынага пакалення Пімен Панчанка яшчэ да нарадынага часу ахвотна ставіў сваю творчасць на службу актуальных і надзённых патрэбай і багучых медарытэмству партыйнае палітыкі. Пры ўсёй сваёй таленавітыі высокай мастацкай якасці твораў на тэмы, нязвязаныя з партыйнай службовасцю, ён выразна звыжгаяў да вершванае аглікі няўясіко мастацкага якасці. Яшчэ ѿ вапоннім пазытычным зборніку ѿ 1972 году „Сынажані”, гэтак называлі аднайменнага верша на 50-я ўгодкі СССР, што прыпадалі якраз у сінішні гэтым зборніку 1972 году, узаемна перапляталіся верши абедзывюх катэгорый: верши наскрозі службовага характару й верши, ад гэтае службовасці.

Паслья выдання згаданага зборніка „Сынажані” прыкметна пачаўся ѿ творчасці Пімена Панчанкі новы пазытычны ўздым, багаты й разнастайны перш-наперш колькасцю паказальнікамі. Ад травеня 1973 і да сакавіка 1975 году ѿ літаратурных часопісах „Польм’я” і „Маладосьць” быў ў газэце „Літаратура і Мастацтва” звязвавіся шэсцьціречнай пазытычнай службовасцю.

У вершах гэтых паэта, як рупліві грамадзянін і гарачы патрэйтіўны краю й народу, або ѿўльніві ўз্সкавіцу і складавіцу ў падобным відзе, якіх ўзгоднілі ўзраўненныя з грамадзянінамі праблемамі сучасніці. Аднак бадайшто няма сярод іх ніводнага, што можна быў-лоў называць вершванай публіцыстычнай агіткай, апрыснаванай наядённым палітычным мерарытэтом.

У вершах гэтых паэта, як рупліві грамадзянін і гарачы патрэйтіўны краю й народу, або ѿўльніві ўз্সкавіцу і складавіцу ў падобным відзе, якіх ўзгоднілі ўзраўненныя з грамадзянінамі праблемамі сучасніці. Аднак бадайшто няма сярод іх ніводнага, што можна быў-лоў называць вершванай публіцыстычнай агіткай, апрыснаванай наядённым палітычным мерарытэтом.

У вершах гэтых паэта, як рупліві грамадзянін і гарачы патрэйтіўны краю й народу, або ѿўльніві ўз্সкавіцу і складавіцу ў падобным відзе, якіх ўзгоднілі ўзраўненныя з грамадзянінамі праблемамі сучасніці. Аднак бадайшто няма сярод іх ніводнага, што можна быў-лоў называць вершванай публіцыстычнай агіткай, апрыснаванай наядённым палітычным мерарытэтом.

Замі ж патрэчнага ўзлаўленення грамадзініні ѿ мінчайскай вайне, харацэрнага ѿ ранейшых вершах Пімена Панчанкі, у новых ягоных вершах гучыць наядольнай жыццёвай пісні пісалаўгію ю пісні ўзімілінай жыццёвой пісні народнай традыцыі. Пімен Панчанка з мінчайскай публіцыстычнай пісні пісалаўгію ю пісні ѿ народнай традыцыі, з пісні ѿ народнай традыцыі.

Замі ж патрэчнага ўзлаўленення грамадзініні ѿ мінчайскай вайне, харацэрнага ѿ ранейшых вершах Пімена Панчанкі, у новых ягоных вершах гучыць наядольнай жыццёвой пісні пісалаўгію ю пісні ѿ народнай традыцыі.

Замі ж патрэчнага ўзлаўленення грамадзініні ѿ мінчайскай вайне, харацэрнага ѿ ранейшых вершах Пімена Панчанкі, у новых ягоных вершах гучыць наядольнай жыццёвой пісні пісалаўгію ю пісні ѿ народнай традыцыі.

Замі ж патрэчнага ўзлаўленення грамадзініні ѿ мінчайскай вайне, харацэрнага ѿ ранейшых вершах Пімена Панчанкі, у новых ягоных вершах гучыць наядольнай жыццёвой пісні пісалаўгію ю пісні ѿ народнай традыцыі.

Замі ж патрэчнага ўзлаўленення грамадзініні ѿ мінчайскай вайне, харацэрнага ѿ ранейшых вершах Пімена Панчанкі, у новых ягоных вершах гучыць наядольнай жыццёвой пісні пісалаўгію ю пісні ѿ народнай традыцыі.

Замі ж патрэчнага ўзлаўленення грамадзініні ѿ мінчайскай вайне, харацэрнага ѿ ранейшых вершах Пімена Панчанкі, у новых ягоных вершах гучыць наядольнай жыццёвой пісні пісалаўгію ю пісні ѿ народнай традыцыі.

ПІМЕН ПАНЧАНКА

ДВУХ АПОШНІХ ГАДОУ

У сэрцы голас вайны.
Жыць шчодрае косім,
Славім пічасці гады,
А людзей ўсё возім
У Хатынъ, у Хатынъ.
На зямлі нашай светлай
Добра жыць і любіць.
Аб чацвертак, чацверткі
Мы на можам забыць.

Якраз гэтыя слова найлепші ма-

лі-б быць заадрысаныя сёлетнім

30-м ўгодкам перамогі заміж адна-

баковага ўзлаўлення савецкага го-

раізму і бязъмежнай адданасці

паўты, што прагучалі на сёлетній

усесаюзнай нарадзе пісменнікаў

і

АРХІТЭКТУРА Ў КУЛЬТУРНЫМ РАЗВІЩЫЦІ БЕЛАРУСІ

22 і 23 травеня праходзіў у Менску XI-ы Зыезд архітэктараў Беларусі. Зыезд падсумаваў вынікі архітэктурна-будаўльнай дзейнасці архітэктараў Беларусі за плеці мінультых год ад папярэдняга зыезду ў 1970 годзе, адзначыў некаторыя ейныя недахопы ды намеціў плян гэтае дзейнасці ў наступнай 10-ай піцтгоддзе. Архітэктурна-будаўльная справа мае на Беларусі асаблівую значаньне ў сувязі з праводжанай у паваенных гадох і незакончанай яшчэ й сячыні абудовай Беларусі паслы каласальных баеных разбуроўняў.

Як пайнфармаваў у сваёй уступнай прамове на Зыездзе сакратар ЦК КПБ А. Сыміроў, у часе вайны былі разбураныя ў спалені 209 гадоў і раёных цэнтраў, зышыв 9-ці тысячай вёсак, тысячы прымісловых прадпрыемстваў, саўгасаў і калгасаў. Бяз жылья засталося больш за трох мільёнаў жыхарства Беларусі.

Весь чаму справа абудовы зруйнаванага вайною краю яшчэ й сячыні моцна хвалю ўесь беларускі народ. Пытанне гэтае датычыцца ня толькі да народнае гаспадаркі ѹ сацыяльна-бытавых проблемаў, але, разам з гэтым, мае яно і важныя культурныя й эстэтычныя-мастакія аспекты. Ужо ў прывітаны Цэнтральнага Камітэту Камуністычнай партыі Беларусі ѹ Савету Міністраў ВССР XI-му Зыезду архітэктараў Беларусі было падчыркнута, што „траба лепіць дабівацца комплекснасці ў забудове населеных пунктаў, звязацца асаблівую ўвагу на іх архітэктурна-кампазіцыйную і эстэтычную выразнасць, прыгаюжосць і самабытнасць жыўліў-грамадзкіх, прымісловых і сельскагаспадарчых будынкаў і збудаванні... пакончыць з аднастайнасцю забудовы, нявыразнасцю архітэктурных рамоўняў”.

Пытанню культурнага й эстэтычнага аспектаў будаўніцтва было прысьвечана шмат увагі і ў справа-здачным дакладзе старшыні Саюзу архітэктараў Беларусі й галоўнага архітэктара гораду Менску Ю. Грыгор'ева, і ў выступленіях на дыскусіі. Сярод шмат якіх заганай даслоненага будаўніцтва асноўнай заўданай адзначалася нарушэнне прынцыпу комплекснасці забудовы, у выніку чаго новыя будаўльнія аўкты вельмі аднастайныя й манатонныя сваім стылём аблічам. А адной з галоўных прычынаў гэтага заганай згадвалася наястча ўсебакова кваліфікованых архітэктурных кадраў, што рыхтуюць вышэйшыя навучальныя установы Беларусі. Як падчыркнуў у сваёй прамове кіраўнік майстэрні Інстытуту „Мінскпраект” У. Крыштаў, толькі частка архітэктурнай моладзі праявіла ўмешнене развязанасць эстэтычнага й тэхнічнага заданьня архітэктурнага праектавання. Затое, сярод іншай часткі моладзі, якія заўжды ён літаральна, „заўажаеца творчай ініціасцю. Недаўні архітэктывы ў міністрыўстве прысьвята да таго, што не знаходзіцца сябе прыміненія ў архітэктуре, маладыя архітэктары ўзвышаюцца мастактва, тэхнічную эстэтыку, кінамастацтва”.

Зыезд адзначыў высокія дасягнэнні ў галіне мэраміральных збудаванніяў. У спрэваздачным дакладзе, як і ў некаторых выступленіях на дыскусіі, галоўна ў выступленіях старшыні архітэктуры ў міністрыўстве прысьвята да таго, што не знаходзіцца сябе прыміненія ў архітэктуре, маладыя архітэктары ўзвышаюцца мастактва, тэхнічную эстэтыку, кінамастацтва”.

Зыезд адзначыў высокія дасягнэнні ў галіне мэраміральных збудаванніяў. У спрэваздачным дакладзе, як і ў некаторых выступленіях на дыскусіі, галоўна ў выступленіях старшыні архітэктуры ў міністрыўстве прысьвята да таго, што не знаходзіцца сябе прыміненія ў архітэктуре, маладыя архітэкторы ўзвышаюцца мастерствам, кінамастацтвам, тэхнічнай архітэктурой, кінамастацтвам. Гэтак паляжэнне пачало выклікацца ўсюю беларускую архітэктурную спадчыну, якія аўкты выразна ўздзеялілі на архітэктурнуе каласальнасць Беларусі. Нядобрую справу робіць час, але яшчэ горрай, калі ўмешваюцца маладасведчаныя людзі, якія ня цешиць, ня любяць, не шануноць нашай спадчыны, разглядаюць помнікі толькі са сваёй вузка ведамасцю пазыцыі”.

Гэтак паляжэнне пачало выклікацца ўсюю беларускую архітэктурную спадчыну, якія аўкты выразна ўздзеялілі на архітэктурнуе каласальнасць Беларусі. Нядобрую справу робіць час, але яшчэ горрай, калі ўмешваюцца маладасведчаныя людзі, якія ня цешиць, ня любяць, не шануноць нашай спадчыны, разглядаюць помнікі толькі са сваёй вузка ведамасцю пазыцыі”.

Гэтак паляжэнне пачало выклікацца ўсюю беларускую архітэктурную спадчыну, якія аўкты выразна ўздзеялілі на архітэктурнуе каласальнасць Беларусі. Нядобрую справу робіць час, але яшчэ горрай, калі ўмешваюцца маладасведчаныя людзі, якія ня цешиць, ня любяць, не шануноць нашай спадчыны, разглядаюць помнікі толькі са сваёй вузка ведамасцю пазыцыі”.

Гэтак паляжэнне пачало выклікацца ўсюю беларускую архітэктурную спадчыну, якія аўкты выразна ўздзеялілі на архітэктурнуе каласальнасць Беларусі. Нядобрую справу робіць час, але яшчэ горрай, калі ўмешваюцца маладасведчаныя людзі, якія ня цешиць, ня любяць, не шануноць нашай спадчыны, разглядаюць помнікі толькі са сваёй вузка ведамасцю пазыцыі”.

ВЯЛІКІ ПАРАД Ў БРАДФАРДЗЕ

14 чырвеня сёлета адбыўся вялікі ўрачысты парад у Брадфардзе (Ангельшчына) ў гонар новавыбранага бурмістра гораду. У парадзе прыйшлося 30.000 людзей, сярод іх і Беларусі ў рамках Камітэту Памяяленых Народаў. Нашыя дзяячы ў народнай вопратцы прыгожаўся рэпрэзентаваці Беларусь, а сп. Мікалай Камароўскі горда ёнс наш бел-чырвона-белы сцяг.

На адмысловым прынцыпі вечарам у найвялікшым „Норфорл Гарденс Гатэлі” прадстаўнікамі ад Беларусі былі сп. сп. Янка Калбасаў Міхась Віченчык, якія прызнача-

чым ганарыца перад съветам вартагам, Чым даражыць павінен чалавек, — Iрвэм, грызэм, руйнуем экскаваторам — Тэхнічны, балазе, дваццаты век! Гісторыю трывалыць у пашане ўсе. Навошта-ж безаглядна так наўсяцячым. Мы разбураць мінулася съплеменіе, Як-бы яно — галоўны вораг наш?

Асьцеражней, таварыщ, са съвітымі. Чым замяніць іх думаеш, скаж? Страшней за ўсё, як робяцца пустыні.

Палеткі плодныя людзкой душы.

Падобныя галасы абурэння ўсяцячым паўтараюцца ў творах мастакаў-литаратуры, пэрыядычнага друку, на зыездах і пленумах Беларускага Таварыства аховы помнікаў гісторыі й культуры й на працягу познаніцага часу. І не зважаючы на адназадодную ў войструю рэакцыю беларускага грамадзтва супраць мінуўшчыны, што маюць вяліке гісторычнае й культурна-мастакае значаньне, закрануў на Зыездзе толькі адзін ягоны ўзdeльнік — доктар архітэктуры У. Чантурыя. У сваім выступленыі ён цвердзіў:

„У нашых гарадох непазыбкіна сусідаваныя элементы, якія ўзбілі ў розныя часы. Новыя заўсёды суседнічаюць са стaryми, адлюстроўваючы развязвіцы ѿ менументальнай духовай культуры народу. І зусім натуральна, што пры забудове гарадоў не захоўваць помнікі архітэктуры. Праз архітэктурныя ансамблі, помнікі, пляніровачныя кампазіцыі, манументы гісторыя раскрываюцца для людзей адчувальная, і реальная, нараджаючыя пачуццё жывога саўдзелу ў лёсіе краіны, краю, гораду. Насыпла пытайніе аў комплексным праектаваннем. Адсутнасць патрэбной каардынаціі сучасным будаўніцтвам і ростаўраторскім работамі зынікае гэрадабудаўнічы эффект”.

Гэтая выступленіе Чантурыя ў вабароне архітэктурных помнікаў гісторыі й культуры Беларусі нагэтуль толькі агульнае ў абстрактна-тэарэтычнае, што чытач, неазнаёнены як съедз з фактывнымі станамі, можа не звязацца на яго ніякае ўвагі. Тымчасам пытайніе ішчэчэнны ў разбураныя архітэктурныя гісторычныя складаныя, манументы гісторыя раскрываюцца для людзей адчувальная, і реальная, нараджаючыя пачуццё жывога саўдзелу ў лёсіе краіны, краю, гораду. Насыпла пытайніе аў комплексным праектаваннем. Адсутнасць патрэбной каардынаціі сучасным будаўніцтвам і ростаўраторскімі работамі зынікае гэрадабудаўнічы эффект”.

Прычына гэтай няўлагі ў гэбрэлівасці да помнікаў беларускай гісторыи культуры ясная. Шавіністичная Масква ў сваім русыфікацісмікі абагленьні съядома талеруе й дапамагае сваім верным стаўленікам на Беларусі нішчыць і разбураць нацыянальныя, каўчыністичныя-каўчыністичныя, помнікі архітэктарству. Адзін з гарадаў нацыянальных помнікаў Беларусі, што прыпамінаюць народу дайня часы ягоната культуры, велічы ёй славы. Вось чаму дзейнасць беларускіх патрэбітага ў БССР у вабороне нацыянальных сквароў мінуўшчыны заслугоўвае высокага прызначэння, як адзін з выявай нацыянальнага гэрайзму.

Раман Шаруніч

ДАЛЕЙШЫ АХВЯРЫ НА ПОМНИК БЕЛАРУСКИМ ЗМАГАРОМ-ГІРОЯМ

1. Ч. і М. Ханяўкі — \$100. 2. П. і Н. Кулеш — 100, 3. Я. і В. Вясоцкі — 150, 4. Жаноцкая Сякцяя БАЗА — 100, 5. Джэрзі — 100, 6. К. Калаша — 30, 6. Арганізацыя Беларускі Амэрыканскі Моладзі — 100, 7. Сястрычата Жыткініца — 25, 8. Сястрычата Жыткініца — 25, 9. Адзел БАЗА — 10, 10. Мірапаліт Апрадэй — 30, 11. А. Гарбік — 10, 12. А. Дубяга — 10, 13. Ул. Дунец — 10, 14. Я. Шымчык — 10, 15. Каляндзія — 10, 16. К. Верабея — 10, 17. Ул. Машонка — 10, 18. Я. Мартынічы — 10, 19. К. Мірановіч — 5, 20. Я. Раковіч — 5, 21. П. Б. — 5, 22. А. Строчаніч — 5, 23. Я. Лукашевіч — 5, 24. Я. Літіненка — 5, 25. А. Балькоўскі — 5, 26. Г. Дубяга — 5, 27. Ю. Навумчык — 5. Разам: \$760.00.

Задзіночаные Беларуска-Амэрыканскіх Вэтэранаў у Нью Джэрзі падзялілі ўсім ахвадаў пад назвай „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У троцціх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясяткіх гадох яго бачылі на будове Беламорканала. Пасля ў Варкуце апяліўся старшыня СНК Адамовіч, а Чарвякоў, замік арышту, нарабілі гоману ў друку, але пракацуя паводле „Шахцінскага” або „Прампарты” арганізація не змаглі. Прышчэпава адправілі ў ГУЛАГ. У дзясят